

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی حرام بودن غیبت و خبرچینی

مؤلف:

محمد سلیمان العلیط

مترجم: پدرام اندایش

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 1

بسم الله الرحمن الرحيم

شکر و ستایش برای الله
تعالی است، او را حمد گفته و از
او کمک می‌طلبیم و از او طلب
آرزش
می‌نماییم. به الله تعالی پناه می‌بریم
از شرّهای درونیمان و نتیجه‌ی بد
اعمالمان. کسی را که الله تعالی
هدایت نماید، گمراه کننده‌ای ندارد
و کسی را که گمراه سازد، هدایت

112 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

کننده‌ای ندارد. گواهی می‌دهم که پرستش شونده‌ی بر حقی جز الله وجود ندارد و یکتا و بی‌شریک است و گواهی می‌دهم که محمد بنده و فرستاده‌ی وی می‌باشد.

اما بعد:

الله سه بحانه و تعالی با عزت و قدرتش ما را بهترین مردم برای انسانها قرار داده است و پیامبر ما برترین پیامبر و قرآن را برترین کتاب قرار داده است.

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... 3//

این بهتر بودن برای وجود امر به نیکی و نهی از بدی توسط ما می‌باشد، همان گونه که الله تعالی می‌فرماید: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ [آل عمران: 110] (شما بهترین مردم برای انسانها می‌باشید، امر به نیکی می‌نمایید و از بدی نهی می‌نمایید) و بعضی از علماء امر به نیکی و نهی از بدی را ششمین رکن اسلام

4// نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

دانسته‌اند.

سکوت جایز نمی‌باشد و اگر
کسی عمل بدی را دید بر اساس
توانش باید از یکی از روشهای
سه گانه از آن نهی نماید.

شرطی وجود ندارد که امر
کننده به نیکی و نهی کننده از بدی
باید از گناهان سالم باشد و اگر
این شرط برای امر و نهی وجود
داشت، جز پیامبران کسی نمی-
توانست آن را انجام دهد، همان

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... 5//

گونه که سفارینی رحمه الله از طرف بعضی از علماء درباره‌ی آن گفته است: «شایسته کسی است که وقتی جام شراب را می‌گیرد، لیوان آن را منکر شود».

از الله تعالی درخواست نمودم تا کمک کند تا مطلبی درباره‌ی حرام بودن غیبت و خبرچینی از کتاب الله تعالی و سنت پیامبر ﷺ تهیه نمایم و هدف از این امر خیرخواهی بوده است،

6// نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

همان گونه که پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است: «الدین النصیحة» (دین همه‌اش خیرخواهی است) و آن را نامیده‌ام: «النصائح المفیده فی تحریم الغیبة والنمیمة».

از الله تعالی درخواس می‌-
نمایم تا آن را خالص برای
صورت گرامی‌اش قرار دهد و
توسط آن به کسی که آن را
بخواند یا بشنود یا به نشر آن
کمک کند، منفعت برساند. الله

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... 711

بسیار ستوده و بسیار بزرگوار است
و صلی الله علی نبینا محمد و آله
و صحبه.

فصل

در بیان حرام بودن غیبت و
خبرچینی در قرآن کریم این موارد
آمده است: الله تعالی می‌فرماید:
﴿مَشَاءَ بِنَمِيمٍ﴾ [القلم: 11] (کسی
که دائماً خبرچینی می‌کند). الله
سبحانه و تعالی می‌فرماید: ﴿وَلَا
يَغْتَبِ بَعْضُكُمُ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ
أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ﴾

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 9

[الحجرات: 12] (و بعضی از شما از بعضی دیگر غیبت نکنند، آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت مُرده‌ی برادر خود را بخورد در حالی که از آن کراهت دارید؟ و از الله بترسید و تقوا پیشه کنید که الله بسیار توبه‌پذیر و دائماً رحمت‌کننده است). ابن کثیر رحمه الله در تفسیرش گفته است: در آن از غیبت کردن نهی آمده است و در تفسیر آن آمده است:

10 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

در سنن ابوداود از قعنبی از عبد
الغزیز محمد از العلاء از پدرش از
ابوهریره رضی الله عنه: گفته شد: ای رسول
الله! غیبت چیست؟ فرمود:
«ذکرک أخاک بما یکره» (یاد
نمودن برادرت [در نزد دیگران] از
آنچه او کراهت دارد). گفته شد:
اگر آنچه را که درباره‌ی او می-
گوییم در وی وجود داشته باشد،
چطور؟ فرمود: «إن کان فیه ما
تقول فقد اغتبتہ، وإن لم یکن فیه

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 11

ما تقول فقد بهته» (اگر آنچه را که می‌گویی، در وی وجود داشته باشد، از او غیبت نموده‌ای و اگر آنچه را می‌گویی در او وجود نداشته باشد، به او تهمت زده‌ای). ابن جریر و ترمذی آن را روایت کرده‌اند و گفته است: حدیث حسن صحیح است.

ابن ابی دنیا و طبرانی و بیهقی از پیامبر ﷺ روایت کرده‌اند: «الغیبة أشد من الزنی» (غیبت

12 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

شدیدتر از زنا می‌باشد) گفته شد:
چگونه؟ فرمود: «الرجل یزنی ثم
یتوب، فیتوب الله علیه، وصاحب
الغیبة لا یغفر له حتی یغفر له
صاحبه» (شخصی که زنا می‌کند و
بعد از آن توبه می‌نماید، الله
[تعالی] توبه‌ی او را می‌پذیرد ولی
انجام دهنده‌ی غیبت آمرزیده
نمی‌شود تا آن که کسی که از او
غیبت کرده است، او را ببخشد).

از ابن عیینة به صورت غیر

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 13

مرفوع روایت شده است و منذری گفته است: آن شبیه‌تر است.

فصل

آنچه درباره‌ی حرام بودن غیبت و خبرچینی در سنت آمده است:

بخاری (بخارایی) رحمه الله
در صحیحش در باب الغیبة این
سخن الله تعالی را آورده است:
﴿وَلَا يَغْتَبُ بَعْضُكُم بَعْضًا﴾ تا آخر

آیه.

از یحیی از وکیع از الأعمش
از مجاهد از طاوس از ابن عباس
رضی الله عنهما آمده است:
پیامبر ﷺ از کنار دو قبر گذشت و
فرمود: «إنهما لیعذبان وما یعذبان
فی کبیر: أما هذا، فکان لا یستتر
من بوله، وأما هذا، فکان یمشی
بالنمیمة» (این دو عذاب می‌شوند
و برای گناه بزرگی عذاب نمی-
شوند: اما این یکی ادرارش را

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 15

تمیز نمی‌کرد و اما این یکی
خبرچینی می‌نمود). سپس
خواست تا دو ترکیه‌ی تازه خرما
به او بدهند، یکی را بر این یکی
قرار داد و دیگری را بر آن یکی و
فرمود: «لعله یخفف عنهما ما لم
یببسا» (باشد که [عذاب] آنها کم
شود تا وقتی که این دو خشک
نشده‌اند).

حافظ در الفتح گفته است:

همچنین أحمد و طبرانی با اسناد

16 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

صحیح از اَبی بکرهُ روایت کرده -
اند: پیامبر ﷺ از کنار دو قبر عبور
نمود و فرمود: «إِنَّهُمَا يَعْذِبَانِ وَمَا
يَعْذِبَانِ فِي كَبِيرٍ وَبَكِيٍّ» (آن دو
عذاب می‌شوند و برای گناه
بزرگی عذاب نمی‌شوند و بعد
گریه نمود). در آن آمده است:
«وَمَا يَعْذِبَانِ إِلَّا فِي الْغَيْبَةِ وَالْبَوْلِ»
(و عذاب نمی‌شوند، مگر از غیبت
نمودن و [پاک ننمودن] ادرار)...

أبو داود گفته است از مسدد

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... 17//

از وساق با سندنش از عایشه
رضی الله عنها آورده است: گفتم:
برای تو صفیه کافی است که این
چنین و آن چنان می‌کند، فرمود:
«لقد قلت كلمة لو مزجت بماء
البحر لمزجته» (سخنی را گفتمی که
اگر با آب دریا مخلوط شود، آن
را سمی می‌کند).

در مسند احمد آمده است:
پیامبر ﷺ از کنار قبری گذشت که
صاحب آن عذاب می‌شد و فرمود:

«إِنَّ هَذَا يَأْكُلُ لِحُومِ النَّاسِ» (این گوشت مردم را می‌خورد) تا آخر حدیث. روایان آن همگی ثقہ هستند. از الفتح.

گفته است: منظور از خوردن گوشت مردم، خبرچینی و غیبت کردن می‌باشد.

کرمانی گفته است: غیبت نوعی از خبرچینی است؛ زیرا کسی که درباره‌ی او صحبت شده است اگر آنچه را که درباره‌ی وی

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 19

گفته می‌شود را بشنود، در نتیجه‌ی آن ناراحت می‌شود. قرطبی گفته است: اجماع^۱ وجود دارد که غیبت از گناهان کبیره است.

ابن‌اثیر گفته است: غیبت آن است که از بدی انسانی [نزد دیگران] گفته شود و آن بدی در

¹ - اجماع به فتوایی گفته می‌شود که تمامی علماء در یک زمان بر آن اتفاق نظر داشته باشند. (مترجم)

20 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

وی وجود داشته باشد.

امام نووی رحمه الله گفته است: غیبت از شخص چیزی است که او از آن ناراحت می‌شود، و یکسان است درباره‌ی بدنش باشد یا دینش یا دنیایش یا نفسش یا اخلاقش یا مالش یا پدر و مادرش یا فرزندش یا همسرش یا خادمش یا لباسش یا حرکتش یا بشاشیتش یا اخمو بودنش یا دیگر موارد باشد. از الفتح.

فصل

حرام بودن خبرچینی از

قرآن و سنت

الله تعالی می‌فرماید: ﴿هُمَّازُ

مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ﴾ [القلم: 11] (بسیار

عیبجویی که دائماً خبرچینی می‌

کند). راغب گفته است: «همز»

همان غیبت کردن است و «النم»

آشکار کردن سخن است. از الفتح.

ابن کثیر در تفسیرش

درباره‌ی: ﴿مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ﴾ گفته

22 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

است: کسی که بین مردم راه می‌-
رود و بین آنها دشمنی ایجاد می‌-
کند که باعث قطع صله‌ی رحم
می‌شود. به الله تعالی پناه می‌بریم
از آنچه کراهت دارد و باعث
خشم وی می‌شود.

پیامبر ﷺ فرموده است: «وَأَمَّا
الْآخِرُ، فَكَانَ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ» (و
اما دیگری، با خبرچینی بین مردم
قدم می‌گذاشت).

ترمذی از عبد الله بن أسباط،

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 23

با سندی از ابی صالح از ابوهریره رضی الله عنه آورده است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «كل المسلم على المسلم حرام، ماله وعرضه ودمه، حسب امرئ في الشر أن يحقر أخاه المسلم» (هر چیز مسلمان بر مسلمان حرام است، مال او و ناموس او و خون او [برای دیگری حرام است]، برای شر بودن کسی کافی است که برادر مسلمانش را تحقیر کند) گفته است: این حدیث

حسن غریب است.

بخاری (بخارایی) رحمه الله

تعالی در باب النمیمه من الكبائر

درباره‌ی حدیث ابن عباس رضی

الله عنهما گفته است: پیامبر ﷺ از

دیوارهای مدینه خارج شد و

صدای دو انسان را شنید که در

قبرشان عذاب می‌شدند، فرمود:

«يَعَذَّبَانِ فِي قُبُورِهِمَا فَقَالَ: يَعَذَّبَانِ

وَمَا يَعَذَّبَانِ فِي كَبِيرَةٍ، وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ

كَانَ أَحَدُهُمَا لَا يَسْتَتِرُ مِنَ الْبَوْلِ،

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 25

وكان الآخر يمشى بالنميمة» (در
قبرهایشان عذاب می‌شوند و در
حالی عذاب می‌گردند که برای
گناه کبیره عذاب نمی‌شوند. و آن
بزرگ است، یکی از آنها ادرار
خود را پاک نمی‌کرد و دیگری
با خبرچینی بین مردم قدم می‌-
گذاشت).

أبو بكر إسماعيلي از عبد الله
بن ماجد با سندش از ابن عمر
رضی الله عنهما آورده است که

رسول الله ﷺ فرمود: «یا معشر من آمن بلسانه ولم یفضِ الإیمان إلی قلبه، لا تغتابوا المسلمین، ولا تتبعوا عوراتهم؛ فإنه من یتبع عورات المسلمین یتبع الله عورته، ومن یتبع الله عورته یفضحه، ولو فی جوف رحله» (ای گروه کسانی که با زبانشان ایمان آورده‌اند و ایمان در قلب آنها جای نگرفته است، از مسلمانان غیبت نکنید و به دنبال عورت آنها نباشید، کسی

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... 27/1

که به دنبال عورت مسلمانان باشد، الله به دنبال عورت او می‌افتد و کسی که الله به دنبال عورت او بیافتد، او را بی‌آبرو می‌کند، حتی اگر در داخل خانه‌اش باشد). از ابن کثیر.

أبو داود از ابن المصنفی با سندش از انس بن مالک رضی الله عنه آورده است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «لما عرج بی مررت بقوم لهم أظفار من نحاس یخمشون وجوههم

و صدورهم قلت: من هؤلاء یا
جبریل، قال: هؤلاء الذین یأکلون
لحوم الناس، ویقعون فی
أعراضهم» (وقتی معراج نمودم
قومی را دیدم که ناخنهای آنها از
مس بود و صورتها و سینه‌هایشان
را با آن خراش می‌دادند، گفتم:
آنها چه کسانی هستند ای
جبرئیل؟! گفت: آنها کسانی هستند
که گوشت مردم را می‌خوردند و
خود را گرفتار ناموس آنها می‌-

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 29

کردند).

در صحیحین از پیامبر ﷺ

آمده است که در خطبه‌ی وداع

فرمود:

«إِن دُمَاءَ كُمْ وَأَمْوَالِكُمْ

وَأَعْرَاضِكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ، كَحَرْمَةِ

يَوْمِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا فِي

بَلَدِكُمْ هَذَا، أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ» (همانا

خونهایتان و مالهایتان و

ناموسهایتان بر شما حرام است به

مانند حرام بودن این روز شما در

این ماه شما در این سرزمین شما.
آیا رساندم؟). همچنین فرموده
است: «وهل یکب الناس علی
وجوههم أو قال: علی مناخرهم إلا
حصائد ألسنتهم» (آیا مردم را
چیزی بر صورت‌هایشان - یا
فرمود: بر بینی‌هایشان - [در
جهنم] واژگون می‌نماید، مگر
ماحصل زبان‌هایشان).

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 31

از پیشینیان شامل صحابه رضی الله عنهم و تابعین در این باب، مواردی ذکر شده است: از زید بن أسلم از پدرش از عمر رضی الله عنه آمده است که به نزد ابوبکر رضی الله عنه رسید و او زبانش را می‌کشید. عمر رضی الله عنه به او گفت: باز ایست، الله تو را بیامرزد، او گفت: از آن ضرری به من رسیده است.

عمر رضی الله عنه گفته است: «بر شماست که الله [تعالی] را یاد کنید! زیرا آن شفا است و شما را برحذر

می‌دارم که مردم را یاد کنید و آن بیماری است».

قتاده رحمه الله گفته است:

«برای ما بیان شد که عذاب قبر از

سه چیز است، یک سوم آن غیبت

است و یک سوم آن، از [پاک

نکردن] ادرار است و یک سوم آن

از خبرچینی». از الزاجر.

ابن حجر گفته است، زبان تو

شیر تو می‌باشد، اگر او را رها

کنی، تو را می‌کشد و اگر او را

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 33

بگیری از تو نگهبانی می‌کند.

گفته شده است: گروهی از

کنار راهبی در صومعه‌اش

گذشتند، گفتند: اسم تو چیست؟

گفت: سجان. گفتند: سجان

چیست؟ گفت: زبانم مردم را نیش

نمی‌زند.

حسن بصری رحمه الله گفته

است: قسم به الله، غیبت، دین

شخص را فاسد می‌کند، سریعتر از

آن که سرطان جسد را فاسد می‌-

کند.

مردی به او گفت: به من
رسیده است که تو از من غیبت
نمودی؟ به او گفت: منزلت تو به
من نرسیده است و من تو را در
نیکی‌هایم شریک نمودم.

در حدیث آمده است، با
مش‌کلت‌ترین چیز نزد الله تعالی
حلال کردن ناموس مسلمان می-
باشد، سپس این سخن الله تعالی را
تلاوت نمود: ﴿وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ... ﴿۵۸﴾

[الاحزاب: 58] (و کسانی که

مردان و زنان مؤمن را آزار می-

دهند...). از الزواجر.

ابن حجر گفته است: آشکار

شده است که غیبت بیماری سختی

است و سمّی است که در زبانها

وجود دارد و از آب زلال گواراتر

است. پیامبر ﷺ آن را همراه غصب

مال و گرفتن جان آورده است،

آنجا که فرموده است: «کل

المسلم علی المسلم حرام، دمه
وماله وعرضه» (هر چیز مسلمان
بر مسلمان حرام است، خون او و
مال او و ناموس او).

فائده: بعضی از عوام می -

گویند که اگر از مسلمانی غیبت
کنی و نام او را نبی مشکلی
وجود ندارد. این سخنی بدون علم
است و در آن چیزی در کتاب الله
تعالی و سنت رسول الله ﷺ نیامده
است، پیامبر ﷺ فرموده است: «کل

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... 37//

المسلم علی المسلم حرام» (هر چیز مسلمان بر مسلمان حرام است) به مجرد آن که او مسلمان است، ناموس او احترام دارد، چه اسم او برده شود و چه برده نشود. زیرا پیامبر ﷺ غیبت از مسلمان را حرام فرموده است.

فصل

در صحیحین از ابوهریره رضی الله عنه

آمده است که رسول الله ﷺ فرمود:

«تجدون شر الناس ذا الوجهين
الذی یأتی هؤلاء بوجه وهؤلاء
بوجه، ومن كان ذا لسانین فی
الدنیا، فإن الله یجعل له لسانین من
نار یوم القیامه» (شرترین مردم را
کسی می‌یابید که دو رو می‌باشد،
نزد عده‌ای این گونه می‌آید و نزد
دیگر گروه آن گونه و کسی که
دارای دو زبان در دنیا باشد، الله
[تعالی] برای او در روز قیامت دو
زبان از آتش می‌گذارد).

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 39

امام أبو حامد گفته است: در بیشتر موارد خبرچینی این گونه صورت می‌گیرد که شخصی سخن شخص دیگری را نقل می‌کند و می‌گوید: فلانی درباره‌ی تو این چنین گفت.

آن فقط مخصوص آن نمی‌باشد، بلکه مرز آن آشکار کردن است و آنچه که از آشکار شدن آن کراهت وجود دارد، یکسان است این آشکار کردن به سخن

گفتن یا نوشتن یا اشاره یا رمز یا
مانند آن صورت گیرد. از الكبائر.

فصل

درباره‌ی این سخن الله
تعالی: ﴿حَمَّالَةَ الْحَطَبِ﴾ [زن
ابولهب] حمل کننده‌ی هیزم
[جهنم] است) گفته شده است:
زیرا زن ابولهب با نقل قول کردن،
خبرچینی می‌کرد، به همین دلیل
خبرچینی هیزم [جهنم] نامیده شده

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 41

است؛ زیرا آن باعث مشتعل شدن
آتش می‌گردد.

گفته شده است: عمل
خبرچین با ضررتر از عمل شیطان
است، زیرا عمل شیطان با وسوسه
صورت می‌گیرد ولی عمل
خبرچین با رویارویی.

ابن عباس رضی الله عنهما
گفته است: کسی که از دیگران نزد
تو سخن بگوید، از تو نیز نزد
دیگران سخن می‌گوید، پس از او

بر حذر باش! عبد الله بن مبارک
رحمه الله گفته است: حرام‌زاده
سخنی را نمی‌پوشاند و این
استنباط از این سخن الله تعالی
است: ﴿عُتِلُّ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٌ﴾
[القلم: 13] (سخت روی است
گذشته از این که بی‌اصل و نسب
است). از الکبائر.

ابن مسعود رضی الله عنه آورده است
که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «لا یبلغنی
أحد عن أحد من أصحابی شیئاً،

فإني أحب أن أخرج إليكم وأنا
سليم الصدر» (کسی از کسی از
اصحابم، ذره‌ای به من مطلبی را
نرساند، زیرا من دوست دارم که به
سمت شما خارج شوم در حالی
که دارای سینه‌ای سالم هستم).
ترمذی و أبوداود.

فصل

علماء گفته‌اند غیبت در هیچ
حالتی مباح نمی‌باشد، مگر در

44 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

شش چیز و آن نیز باید با هدفی صحیح صورت گیرد.

اول: نزد امیر یا کسی که دارای سرپرستی و قدرت می‌باشد، دادخواهی کند و بگوید: فلانی به من ظلم کرده است.

دوم: کمک گرفتن برای تغییر دادن عمل زشت و وادار نمودن نافرمان به سوی عمل درست.

سوم: طلب فتوا نمودن، به

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 45

مانند آن که کسی به عالم بگوید:
برادرم به من ظلم نموده است و
آیا می‌توانم فلان کار را انجام
دهم.

چهارم: بر حذر داشتن
مسلمانان از امری و خیرخواهی
برای آنها به مانند کسی که بگوید:
فلانی راوی حدیث خوبی نمی‌-
باشد و یا کسانی که شاهد متهمان
می‌باشند و مانند آن.

پنجم: کسی که گناه خود را

آشکارا انجام می‌دهد و یا مانند آن و در این حالت جایز است که از کسی که عمل زشت خود را آشکارا می‌گوید، سخن گفته شود و عیبهای او برای دیگران بیان شود.

ششم: بیان داشتن صفاتی از شخصی که او را از دیگران جدا می‌کند، مثل نابینا یا شل و مانند آن و اگر برای ایراد گرفتن از وی باشد، حرام می‌باشد.

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... 47//

این شش مورد بود که اهل علم آن را بیان داشته‌اند و دلایل آن از احادیث صحیح می‌باشد. از کلام امام نووی به صورت مختصر، الله کسی است که توفیق به درست رسیدن را می‌دهد.

حکایت

از معروف کرخی رحمه الله آمده است که اگر کسی نزد او از انسانی غیبت می‌نمود، فریاد می‌-

کشید و می‌گفت: پارچه‌ی پنبه‌ای
را یاد کن، عطری که به تو می‌زنند
را یاد کن و کفن را یاد کن که
وقتی می‌میری برای تو قرار می‌-
دهند.

به این عارف نگریسته شود!
این چنین بود که از، از دست
رفتن [ثواب] اعمال صالحش
توسط مردم، می‌ترسید؛ زیرا او به
سخن پیامبر ﷺ ایمان داشت.

حسن رحمه الله گفته است:

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ... // 49

اگر مردی را دیدید که به عیب -
های دیگران مشغول می‌شود و به
عیب‌های خود توجهی نمی‌کند،
بدانید که او مورد فریب واقع شده
است. تاریخ ابن کثیر.

فائده: آجری رحمه الله
روایت کرده است که از کنار
مردی گذشت و اثر پاکی در وی
وجود داشت و او فقیر بود، آن
مرد با دستش اشاره نمود و چیزی
خواست. او در قلبش گفت: اگر

این پیرمرد از دسترنج خود می‌خورد، می‌توانست زندگی کند. وقتی شب آمد و او خوابید، برای او [گوشت] پخته شده‌ای را آوردند و به او گفته شد: گوشت آن [مرد] را بخور! فریاد زد و گفت: من که چیزی نگفتم! [و از کسی غیبت نکرده‌ام] به او گفته شد: سخن قلبت برای تو کافی باشد. از تاریخ بغداد.

ای برادرم! در این امر بزرگ

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 51

و خطرناک بنگریم و از غیبت خودداری کنیم و درباره‌ی کسی که از او غیبت می‌شود، فریب نخوریم؛ زیرا الگو همان رسول الله ﷺ است و باید از این خودداری کنیم که اعمال صالح خود را بین مردان و زنان مسلمان تقسیم کنیم و در روز قیامت فقیر و بی‌چیز شویم. به الله تعالی پناه می‌بریم از خشم و انتقامش.

بزرگترین خطر در غیبت،

غیبت نمودن از اهل علم و اصلاح می‌باشد، حتی اگر مرتکب خطا شده باشند و کامل بودن فقط برای الله بزرگ است.

کسی که به غیبت کردن علماء مبتلا شود، مبتلا به مردن قلب می‌شود، همان گونه که ابن عساکر و غیر آن را بیان داشته‌اند. به الله تعالی پناه می‌بریم از خوار شدن.

این آخر مطلبی است که

نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی... // 53

جمع آوری آن برای من میسر شد
و شکر و ستایش برای الله
پروردگار جهانیان است. از الله
تعالی درخواست می‌نمایم تا حق
را به ما حق نشان دهد و به ما
توفیق تبعیت از آن را بدهد و
باطل را با ما باطل نشان دهد و به
ما توفیق خودداری از آن را بدهد
و ما را به راه مستقیم هدایت
نماید، او بخشنده‌ای گرامی است و
صلوات و سلام و برکت الله تعالی

54 // نصیحت‌های مفیدی درباره‌ی ...

بر پیامبرش و آل و اصحابش و
تمامی کسانی که از وی تبعیت
می‌کنند. آمین.